

ด่วนที่สุด

ที่ นศ ๐๐๒๓.๔/ว ๕๖๕๕

ศาลากลางจังหวัดนครศรีธรรมราช
ถนนราชดำเนิน นศ ๘๐๐๐๐

๑๗ เมษายน ๒๕๖๘

เรื่อง แนวทางปฏิบัติภายหลังการครบวาระการดำรงตำแหน่งสมาชิกสภาเทศบาลและนายกเทศมนตรี

เรียน นายอำเภอ ทุกอำเภอ และนายกเทศมนตรี ทุกแห่ง

อ้างถึง หนังสือจังหวัดนครศรีธรรมราช ด่วนที่สุด ที่ นศ ๐๐๒๓.๔/ว ๑๔๒๕ ลงวันที่ ๒๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๘

สิ่งที่ส่งมาด้วย สำเนาหนังสือกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ด่วนที่สุด ที่ มท ๐๘๐๔.๗/ว ๑๖๐๖
ลงวันที่ ๘ เมษายน ๒๕๖๘ จำนวน ๑ ฉบับ

ตามที่จังหวัดนครศรีธรรมราชได้มีหนังสือแจ้งให้นายอำเภอและเทศบาลพิจารณาดำเนินการ
แผนการจัดการเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาลและนายกเทศมนตรี (กรณีดำรงตำแหน่งครบวาระ)
โดยให้ถือปฏิบัติตามแนวทางการปฏิบัติเกี่ยวกับการเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาลและนายกเทศมนตรี
อย่างเคร่งครัด นั้น

จังหวัดนครศรีธรรมราชได้รับแจ้งจากกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นว่า สมาชิกสภา
เทศบาลชุดใหม่และนายกเทศมนตรีคนใหม่จะเข้าปฏิบัติหน้าที่ได้ภายหลังช่วงระหว่างเดือนมิถุนายนถึงเดือน
กรกฎาคม ๒๕๖๘ โดยในช่วงระยะเวลาดังกล่าว ปลัดเทศบาลจะเป็นผู้ปฏิบัติหน้าที่ของนายกเทศมนตรีเท่าที่
จำเป็นได้เป็นการชั่วคราวจนถึงวันประกาศผลการเลือกตั้งนายกเทศมนตรีและรักษาราชการแทน
นายกเทศมนตรี กรณีนายกเทศมนตรีไม่อาจปฏิบัติราชการได้ ในการนี้ เพื่อให้การบริหารงานของเทศบาล
ในช่วงที่ไม่มีผู้ดำรงตำแหน่งนายกเทศมนตรี เป็นไปตามเจตนารมณ์แห่งกฎหมาย ไม่ก่อให้เกิดความเสียหาย
แก่ราชการ เทศบาล และไม่เกิดความเดือดร้อนแก่ประชาชน จึงขอแจ้งแนวทางปฏิบัติภายหลังการครบวาระ
การดำรงตำแหน่งสมาชิกสภาเทศบาลและนายกเทศมนตรี รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย

จึงเรียนมาเพื่อทราบและถือปฏิบัติต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายวิทยา เขียวรอด)

รองผู้ว่าราชการจังหวัดนครศรีธรรมราช ปฏิบัติราชการแทน
ผู้ว่าราชการจังหวัดนครศรีธรรมราช

สำนักงานส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นจังหวัด
กลุ่มงานกฎหมายระเบียบและเรื่องร้องทุกข์
โทร ๐ ๗๕๓๕ ๖๑๔๔ ต่อ ๔๑

ก.4
ส.ร.ว.
ว. 12.1.56

ศาลากลางจังหวัดนครราชสีมา
เลขที่ 7692
08 เม.ย. 2568
กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น
ถนนนครราชสีมา กทม. 10100

ด่วนที่สุด
ที่ มท ๐๘๐๔.๓/ว ๑๖๐๖

๘ เมษายน ๒๕๖๘

08 เม.ย. 2568

เรื่อง แนวทางปฏิบัติภายหลังการครบวาระการดำรงตำแหน่งสมาชิกสภาเทศบาลและนายกเทศมนตรี
เรียน ผู้ว่าราชการจังหวัด ทุกจังหวัด

- อ้างถึง ๑. หนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ มท ๐๘๐๔.๓/ว ๗๓๐๘ ลงวันที่ ๗ ธันวาคม ๒๕๖๓
๒. หนังสือกระทรวงมหาดไทย ด่วนที่สุด ที่ มท ๐๘๐๔.๓/ว ๑๕๑๑ ลงวันที่ ๒๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๘

ตามที่ สมาชิกสภาเทศบาลและนายกเทศมนตรีได้ครบวาระการดำรงตำแหน่งในวันที่ ๒๗ มีนาคม ๒๕๖๘ และต้องจัดให้มีการเลือกตั้งภายในสี่สิบห้าวันนับแต่วันที่ครบวาระตามมาตรา ๑๑ แห่งพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๖๒ ซึ่งคณะกรรมการการเลือกตั้งได้เห็นชอบแผนการจัดการเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาลและนายกเทศมนตรี โดยกำหนดให้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาลและนายกเทศมนตรีกรณีดำรงตำแหน่งครบวาระ ในวันอาทิตย์ที่ ๑๑ พฤษภาคม ๒๕๖๘ ซึ่งสมาชิกสภาเทศบาลชุดใหม่และนายกเทศมนตรีคนใหม่จะเข้าปฏิบัติหน้าที่ได้ภายหลังช่วงระหว่างเดือนมิถุนายนถึงเดือนกรกฎาคม ๒๕๖๘ โดยในช่วงระยะเวลาดังกล่าว ปลัดเทศบาลจะเป็นผู้ปฏิบัติหน้าที่ของนายกเทศมนตรีเท่าที่จำเป็นได้เป็นการชั่วคราวจนถึงวันประกาศผลการเลือกตั้งนายกเทศมนตรี และรักษาราชการแทนนายกเทศมนตรีกรณีนายกเทศมนตรีไม่อาจปฏิบัติราชการได้ รายละเอียดปรากฏตามหนังสือที่อ้างถึง ๒ นั้น

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นพิจารณาแล้ว เพื่อให้การบริหารงานของเทศบาลในช่วงที่ไม่มีผู้ดำรงตำแหน่งนายกเทศมนตรี เป็นไปตามเจตนารมณ์แห่งกฎหมาย ไม่ก่อให้เกิดความเสียหายแก่ราชการ เทศบาล และไม่เกิดความเดือดร้อนแก่ประชาชน จึงขอแจ้งแนวทางปฏิบัติภายหลังการครบวาระการดำรงตำแหน่งสมาชิกสภาเทศบาลและนายกเทศมนตรี ดังนี้

๑. ช่วงตั้งแต่วันครบวาระการดำรงตำแหน่ง ถึง วันที่คณะกรรมการการเลือกตั้งประกาศรับรองผลการเลือกตั้ง

พระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๙๖ และที่แก้ไขเพิ่มเติม มาตรา ๔๘ พญทศ วรคส กำหนดให้ระหว่างที่ไม่มีนายกเทศมนตรี ให้ปลัดเทศบาลปฏิบัติหน้าที่ของนายกเทศมนตรีเท่าที่จำเป็นได้เป็นการชั่วคราวจนถึงวันประกาศผลการเลือกตั้งนายกเทศมนตรี ซึ่งหากพิจารณาว่า “เท่าที่จำเป็น” นั้นต้องเป็นกรณีที่มีการดำเนินการตามหน้าที่และอำนาจขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในช่วงเวลานั้น จำเป็นต้องดำเนินการ หากไม่ดำเนินการอาจจะก่อให้เกิดความเสียหายแก่ราชการ เทศบาล และเกิดความเดือดร้อนแก่ประชาชนอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ อีกทั้งไม่ใช่นโยบายหรือโครงการหรือกิจกรรมใหม่ และต้องไม่ใช่การอนุมัติโครงการหรือกิจกรรมที่ปกติไม่ได้ดำเนินการในช่วงดังกล่าว ซึ่งการที่กฎหมายกำหนดให้ปลัดเทศบาลปฏิบัติหน้าที่นายกเทศมนตรีในช่วงที่ไม่มีนายกเทศมนตรี ก็เพื่อให้การบริหารงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นสะดุดหยุดลง แต่ก็จะใช้ว่าจะสามารถดำเนินการได้ในทุกกรณี หากเป็นเรื่องการจัดบริการสาธารณะและกิจกรมสาธารณะ

/หรือการบริหาร ...

หรือการบริหารงานภายในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเชิงบริหาร และไม่มีความจำเป็นเร่งด่วนกรณีเช่นนี้ยังจำเป็นต้องรอนายกเทศมนตรีเพื่อดำเนินการตามนโยบายที่ได้แถลงไว้ต่อสภาเทศบาล อันเป็นหน้าที่และอำนาจตามกฎหมายว่าด้วยเทศบาล ฉะนั้น การดำเนินการที่สามารถกระทำได้ในฐานะ ปลัดเทศบาลปฏิบัติหน้าที่นายกเทศมนตรี เช่น การช่วยเหลือประชาชนที่เกิดสาธารณภัยหรือภัยพิบัติ หรือการบริหารงานภายในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีลักษณะเป็นงานประจำ ทั้งนี้ ให้ถือปฏิบัติตามนัย หนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ มท ๐๘๐๔.๓/ว ๗๓๐๘ ลงวันที่ ๗ ธันวาคม ๒๕๖๓ เรื่อง แนวทาง ในการปฏิบัติหน้าที่ราชการกรณีไม่มีผู้บริหารท้องถิ่น รายละเอียดปรากฏตามหนังสือที่อ้างถึง ๑ อย่างไรก็ดี หากเป็นการดำเนินการในเรื่องเฉพาะ เช่น การบริหารงานบุคคล การเงินการคลังและการพัสดุ เป็นต้น ให้ถือปฏิบัติตามนัยหนังสือว่าด้วยการนั้น

๒. ช่วงหลังจากคณะกรรมการการเลือกตั้งประกาศรับรองผลการเลือกตั้ง ถึง วันที่ นายกเทศมนตรีแถลงนโยบายต่อสภาเทศบาล

ภายหลังการรับรองผลการเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาลและนายกเทศมนตรี โดยมาตรา ๔๘ ทศ แห่งพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๙๖ และที่แก้ไขเพิ่มเติม กำหนดว่า ก่อนนายกเทศมนตรีเข้ารับหน้าที่ ให้ประธานสภาเทศบาลเรียกประชุมสภาเทศบาลเพื่อให้นายกเทศมนตรี แถลงนโยบายต่อสภาเทศบาลโดยไม่มีการลงมติ ทั้งนี้ ภายในสามสิบวันนับแต่วันประกาศผลการเลือกตั้ง นายกเทศมนตรี จึงมีประเด็นว่าในช่วงที่นายกเทศมนตรียังไม่แถลงนโยบายต่อสภาเทศบาลแต่ได้รับรอง ผลการเลือกตั้งแล้วจะสามารถปฏิบัติหน้าที่นายกเทศมนตรีได้มากน้อยเพียงใด เนื่องจากกรณีดังกล่าว หน้าที่ของปลัดเทศบาลปฏิบัติหน้าที่นายกเทศมนตรีจะสิ้นสุดลงเมื่อมีการรับรองผลการเลือกตั้งแล้ว ตามมาตรา ๔๘ บัญญัติ วรรคสี่ แห่งพระราชบัญญัติข้างต้น แต่อย่างไรก็ตามนายกเทศมนตรีก็ยังไม่สามารถ ปฏิบัติหน้าที่ได้เพราะยังไม่มีแถลงนโยบายต่อสภาเทศบาล เช่นนี้ปลัดเทศบาลจะทำหน้าที่ในฐานะ รักษาการแทนนายกเทศมนตรีจนกว่าจะมีการแถลงนโยบาย หรือถือว่าแถลงนโยบายต่อสภาเทศบาลแล้ว การรักษาราชการแทนนายกเทศมนตรีกรณีดังกล่าวเป็นไปตามมาตรา ๔๘ วิสติ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติ เทศบาล พ.ศ. ๒๔๙๖ และที่แก้ไขเพิ่มเติม อันเป็นกรณีที่นายกเทศมนตรีไม่อาจปฏิบัติราชการได้ ซึ่งการรักษาราชการแทนย่อมมีอำนาจหน้าที่เช่นเดียวกับผู้ซึ่งตนแทน แต่ก็ยังคงต้องพิจารณาถึง ความเหมาะสมในการดำเนินการเช่นเดียวกับการปฏิบัติหน้าที่นายกเทศมนตรี โดยสิ่งที่นายกเทศมนตรี สามารถกระทำได้ในช่วงที่ยังไม่แถลงนโยบายต่อสภาเทศบาล คือ การใช้อำนาจตามมาตรา ๔๘ เตรส (๓) ในการแต่งตั้งรองนายกเทศมนตรี ที่ปรึกษานายกเทศมนตรี และเลขานุการนายกเทศมนตรี อีกทั้งอำนาจ ในการสั่งการกรณีสำคัญและจำเป็นเร่งด่วนซึ่งหากปล่อยเป็นข้าไปจะกระทบต่อประโยชน์สำคัญ ของราชการหรือราษฎรตามมาตรา ๔๘ ทศ วรรคสอง ของพระราชบัญญัติข้างต้น และปรากฏข้อเท็จจริงว่า ยังไม่มีการประชุมสภาเทศบาลครั้งแรก เช่นนี้นายกเทศมนตรีสามารถดำเนินการไปพลางก่อนเท่าที่จำเป็นก็ได้ เช่น การจัดทำคำของบประมาณรายจ่ายประจำปี การพิจารณาอนุมัติ/อนุญาตอันเป็นอำนาจ ของนายกเทศมนตรี การช่วยเหลือประชาชนด้านสาธารณภัยหรือภัยพิบัติ เป็นต้น

๓. ช่วงภายหลังกองนายกเทศมนตรีแถลงนโยบายต่อสภาเทศบาล

นายกเทศมนตรีเมื่อแถลงนโยบายต่อสภาเทศบาลแล้วย่อมมีหน้าที่และอำนาจ ตามที่กฎหมายกำหนด โดยอำนาจหน้าที่บางประการนายกเทศมนตรีสามารถมอบอำนาจให้รองนายกเทศมนตรี ที่ได้แต่งตั้งไว้ปฏิบัติราชการแทนได้ ตามมาตรา ๔๘ วิสติ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. ๒๔๙๖

/และที่แก้ไข ...

และที่แก้ไขเพิ่มเติม แต่หากภายหลังกองกฤษฎีกาต้องหยุดปฏิบัติหน้าที่ไม่ว่าโดยผลของกฎหมาย หรือโดยคำสั่งของผู้กำกับดูแล หรือป่วย หรือมีเหตุจำเป็นอันมิอาจหลีกเลี่ยงได้ เช่นนี้รองนายกรัฐมนตรี ที่นายกรัฐมนตรีแต่งตั้งตามลำดับจะทำหน้าที่รักษาการแทนนายกรัฐมนตรี ตามมาตรา ๔๘ วิสติ วรยศสอง แห่งพระราชบัญญัติเดียวกัน เว้นแต่พ้นจากตำแหน่งไม่ว่าด้วยเหตุใดก็ถือปฏิบัติตามข้อ ๑ และข้อ ๒

ในการนี้ กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นจึงขอความร่วมมือจังหวัด ทุกจังหวัด แจ้งแนวทางปฏิบัติภายหลังการครบวาระการดำรงตำแหน่งสมาชิกสภาเทศบาลและนายกเทศมนตรี ให้เทศบาลทุกแห่ง เพื่อทราบและถือปฏิบัติต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

ขอแสดงความนับถือ

(นายณฐา โฆษาศิริไลซ์)
อธิบดีกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น

กองกฎหมายและระเบียบท้องถิ่น
กลุ่มงานวินิจฉัยและกำกับดูแล
โทร./โทรสาร ๐-๒๒๔๑-๔๐๓๖
ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ saraban@dla.go.th
ผู้ประสานงาน นายธนาวุธ เหล่าเจริญพาณิชย์